

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobkyně: S. B. N.**, zastoupena Mgr. Magdou Havlovou, advokátkou, se sídlem Nové Sady 27, Brno, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 16. 2. 2005, č. j. 56 Az 138/2004 - 22,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Ministerstvu vnitra **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovené zástupkyni žalobkyně, advokátce Mgr. Magdě Havlové, **se nepřiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Ministerstva vnitra (dále též „žalovaný“) ze dne 11. 11. 2004, č. j. OAM - 731/LE - PA04 - PA04 - 2004, byla žádost žalobkyně o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Správní orgán v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že skutečnosti uváděné žalobkyní, tj. obavy z jejího bývalého druha, který jí vyhrožoval z vězení, nelze důvodům pro udělení azylu podřadit. V případě žalobkyně se totiž jedná o problémy osobního charakteru, jež nemají žádnou souvislost s jednáním státních orgánů nebo soukromých osob,

kteří by se dalo označit za perzekuci ve smyslu § 12 zákona o azylu. Tím došlo k naplnění podmínek ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu a žádost žalobkyně byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná.

Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně v zákonné lhůtě žalobu, v níž namítla porušení ustanovení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád), a dále porušení § 12 zákona o azylu. Uvedla, že má za to, že splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, resp. § 14 zákona o azylu, případně minimálně pro vztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

O žalobě rozhodl Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 16. 2. 2005, č. j. 56 Az 138/2004 - 22, tak, že žalobu zamítl. V odůvodnění svého rozsudku uvedl, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný se věcí podrobně zabýval, přičemž vycházel zejména z výpovědi samotné žalobkyně, dále z údajů v čestném prohlášení a z toho nepochybně zjistil, že důvodem odchodu žalobkyně z Mongolska, byla ta skutečnost, že měla strach ze svého bývalého přítele, který je ve vězení za to, že ji fyzicky napadl, z vězení jí posílal výhrůžné dopisy a žalobkyně má obavu, že by jí po svém propuštění z vězení mohl fyzicky ublížit.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) dne 14. 3. 2005 kasační stížnost. Především poukázala na to, že ustanovení § 12 zákona o azylu je nutno interpretovat v souvislosti s ustanovením § 2 odst. 5 zákona o azylu. Ze současné rozhodovací praxe pak podle názoru stěžovatelky jednoznačně vyplývá, že za pronásledování se pro účely zákona o azylu považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Nositeli pronásledování tak nemusí být nutně přímo složky státní moci, ale i soukromé osoby, skupiny osob či nelegální struktury za podmínky, že jejich jednání nese znaky pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu a vztah státní moci k jednání těchto osob je výše popsaného charakteru. Závěr krajského soudu, podle něhož musí být prokázáno, že původ obav subjektu usilujícího o poskytnutí ochrany formou azylu spočívá prokazatelně v perzekuci ze strany státu, tak podle názoru stěžovatelky nekoresponduje se zákonnou charakteristikou pojmu pronásledování a rovněž i s výkladem příslušných ustanovení zákona o azylu vyjádřeným v současné recentní judikatuře.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti konstatoval, že v kasační stížnosti jsou komentována ustanovení zákona o azylu upravující udělení azylu, jakož i výklad pojmu pronásledování podle § 2 odst. 6 zákona o azylu. Tento výklad se však žádným způsobem nedotýká předmětného rozhodnutí, kterým byla žádost stěžovatelky zamítnuta jako zjevně nedůvodná. K udělení azylu opravňuje správní orgán zjištění azylově relevantních důvodů na straně žadatele o azyl. Stěžovatelka však žádné takové skutečnosti, které by mohly být považovány za azylově relevantní důvody neuvádla. Důvodem její žádosti o azyl byla obava z bývalého přítele, který měl být propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody. Tato skutečnost však netvoří právní základ pro udělení azylu, neboť není důvodem pro udělení azylu podle uvedeného zákona. Žalovaný proto navrhl zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, stěžovatelka je pak zastoupena advokátem.

Kasační stížnost není důvodná.

Jako důvody kasační stížnosti stěžovatelka uplatnila důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Podle tohoto ustanovení lze podat kasační stížnost z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní předpis, popř. je sice aplikován správný právní předpis, ale tento je nesprávně vyložen. Poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území České republiky, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pocítuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávným postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel (srov. IV. ÚS 12/04). Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. V daném případě stěžovatelka žádost o udělení azylu odůvodnila obtížemi soukromého charakteru, konkrétně obavou z chování jejího bývalého přítele po návratu z výkonu trestu, žalovaný proto dospěl ke správnému závěru, že stěžovatelka neuvedla žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možno dovodit, že byla ve své vlasti pronásledována za uplatňování politických práv a svobod a neuvedla v případě návratu do vlasti žádnou konkrétní obavu, kterou by bylo možno považovat za odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo zastávání určitých politických názorů. Stěžovatelka tedy neuvedla žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, žalovaný proto postupoval správně, když ve smyslu § 16 odst. 1 písm. g) uvedeného zákona žádost o udělení azylu zamítl jako zjevně nedůvodnou. Se stěžovatelkou lze souhlasit v tom, že nositeli pronásledování nemusí být nutně přímo složky státní moci, ale i soukromé osoby, toto pronásledování však vždy musí nést znaky pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. To v daném případě stěžovatelka ani netvrdí a z toho, co bylo v průběhu řízení před správním orgánem zjištěno, vyplývá, že o uvedený případ se u stěžovatelky nejedná.

Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že se Krajský soud v Brně napadeným rozsudkem nedopustil nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky

v předcházejícím řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Stěžovatelka, která neměla v tomto řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, a proto bylo rozhodnuto tak, že Ministerstvu vnitra se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 21. 3. 2005 byla stěžovatelce ustanovena pro řízení o kasační stížnosti zástupkyně Mgr. Magda Havlová, advokátka z Brna. Uvedená advokátka ve vyúčtování právních služeb ze dne 7. 9. 2005 požadovala odměnu za dva úkony právní služby po 1000 Kč, spočívající v převzetí a přípravě právního zastoupení, nahlížení do spisu dne 14. 4. 2005 a z podání ze 7. 9. 2005. Podle § 11 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), náleží mimosoudní odměna za první poradou s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení. V daném případě ustanovená advokátka netvrdí, že došlo k první poradě s klientem, nelze proto přiznat odměnu ve smyslu citovaného ustanovení. Podle advokátního tarifu potom odměna za nahlížení do spisu nenáleží, a podání ustanovené advokátky ze dne 7. 9. 2005, jímž vyúčtovala odměnu za zastupování stěžovatelky, nelze považovat za písemné podání soudu týkající se věci samé, kdy by byl nárok na odměnu za tento úkon právní služby (§ 11 písm. d/ advokátního tarifu). Z uvedených důvodů nebyla proto ustanovené zástupkyni stěžovatelky přiznána odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. dubna 2006

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu

